

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

ŞUBAT 2020
Sayı 82

İçindekiler

<u>Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi</u>	<u>1</u>
<u>Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi</u>	<u>2</u>
<u>Küresel Ekonomideki Gelişmeler</u>	<u>3</u>
<u>Dünya Ekonomisi</u>	<u>3</u>
<u>ABD</u>	<u>4</u>
<u>EURO BÖLGESİ-AB</u>	<u>4</u>
<u>Almanya</u>	<u>5</u>
<u>İngiltere</u>	<u>5</u>
<u>Japonya</u>	<u>6</u>
<u>Çin</u>	<u>7</u>
<u>Hindistan</u>	<u>7</u>
<u>Güney Kore</u>	<u>8</u>
<u>Brezilya</u>	<u>8</u>
<u>Rusya</u>	<u>9</u>
<u>İmalat PMI İncelemesi – Ocak 2020</u>	<u>10</u>
<u>Döviz Kurları İncelemesi – Ocak 2020</u>	<u>11</u>
<u>Teknoloji Gündemi</u>	<u>12</u>
<u>Türkiye’deki Güncel Ekonomik Gelişmeler</u>	<u>13</u>
<u>Enflasyon-Ocak 2020</u>	<u>13</u>
<u>Sanayi Üretim Endeksi-Aralık 2019</u>	<u>14</u>
<u>Kapasite Kullanım Oranı-Ocak 2020</u>	<u>15</u>
<u>Güven Endeksleri ve Bütçe</u>	<u>16</u>
<u>Hane Halkı İşgücü Verileri-Kasım 2019</u>	<u>17</u>
<u>Ödemeler Dengesi-Aralık 2019</u>	<u>18</u>
<u>Dış Ticaret Verileri-Aralık 2019</u>	<u>19</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye</u>	<u>20</u>
<u>Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir</u>	<u>21</u>
<u>Ülke İncelemeleri 50: Birleşik Arap Emirlikleri</u>	<u>22</u>

YÖNETİCİ ÖZETİ KÜRESEL EKONOMİ

- Dünya genelinde pek çok ülkeye yayılan **koronavirüs (covid-19) salgını, küresel gündemin en önemli maddesi** haline geldi. Dünya Sağlık Örgütü'nün acil durum ilan ettiği salgın, küresel ekonomi için de büyük bir belirsizlik oluşturuyor. Pek çok kurum ve kuruluşun tahminine göre, **salgın 2020 yılı dünya ekonomisinin ve ticaretinin büyümesini aşağıya çekecek.**
- Virüs salgınının da desteklediği jeopolitik risklerin etkisiyle yatırımcıların güvenli varlıklara yönelmesi **ABD dolarının Temmuz'dan bu yana en güçlü kazançlarını gerçekleştirmesini** sağladı. New York Fed Empire State imalat endeksi de Şubat'ta kaydettiği yükselişle Mayıs'tan bu yana en yüksek değerini aldı.
- Özellikle sanayi üretiminin beklentilerin altında kalması sebebiyle, 2019'da **Euro Bölgesi** büyümesi yüzde 1,2 ile sınırlı kaldı. Bölge ekonomisine yönelik tahminlere göre **2020'de toparlanma daha güçlü olacak. Ancak virüs salgını gibi olaylar büyümeyi aşağı çekebilir.**
- **Almanya Merkez Bankası (Bundesbank)**, 2020 yılının ilk çeyreğinde virüs salgını ve ihracat hacminin düşük seyretmesi sebebiyle, **büyümenin hedeflerin altında kalabileceği** konusunda uyardı.
- **İngiltere, Brexit'in ve sanayi üretiminin son çeyrekte beklentilerin altında kalmasının etkisiyle** 2019'da yüzde 1,4 büyüme kaydetti. Ancak, Brexit'in resmen hayata geçmesiyle belirsizliğin ortada kalkması, 2020 ekonomik performansının daha güçlü olmasını sağlayabilir.
- **Japonya**, 2019'un son çeyreğinde beklentilerden daha kötü bir performans sergileyerek, **son 5 yılın en büyük daralmasıyla** yüzde 6,3 küçüldü.
- **Çin'de koronavirüs salgını** sebebiyle pek çok fabrika ve zincir mağaza faaliyetlerini askıya alırken, Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Moody's, 2020 yılı **Çin büyüme tahminini yüzde 5,8'den yüzde 5,2'ye** düşürdü.
- **Hindistan'da ekonominin yavaşladığına dair işaretler güçlenirken**, küresel risklerin etkisiyle 2020'de bir önceki yıla göre daha kötü bir ekonomik performans görülebilir.
- Moody's, bir süredir yavaşlama eğilimi içerisinde olan **Güney Kore ekonomisinin salgın sebebiyle daha da zorlanacağı** ifade ederek, büyüme tahminini **2020 için yüzde 2,1'den yüzde 1,9'a** revize etti.
- **Brezilya Merkez Bankası**, ülke ekonomisinin 2019'da yüzde 0,9 büyüdüğünü açıklarken, **Hükümet uyguladığı reform politikalarına istinaden** 2020 için yüzde 2 büyüme oranı hedefliyor.
- **Rusya Merkez Bankası** politika faizinde 25 baz puan indirime giderek, faizleri yüzde 6 düzeyine indirdi. Banka böylece **art arda altı kez faiz indirimine** gitmiş oldu.

YÖNETİCİ ÖZETİ TÜRKİYE EKONOMİSİ

- **Enflasyon Oranı;** 2020 yılı Ocak ayında yıllık TÜFE'de %12,15, Yİ-ÜFE'de %8,84 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre; TÜFE'de %1,35 oranında, Yİ-ÜFE'de %1,84 oranında artış yaşandı.
- **İşsizlik Oranı;** 2019 yılı Kasım ayında geçen yılın aynı ayına göre, 1 puan artarak %13,3 oranında gerçekleşti. İstihdamda 145 bin kişi azalırken, işsiz sayısı 327 bin kişi arttı. Genç nüfusta işsizlik oranı %24,5 seviyesine yükseldi.
- **Sanayi Üretim Endeksi;** 2019 yılı Aralık ayında yıllık bazda %8,6 oranında arttı. 2020 yılı Ocak ayında **Kapasite Kullanımı** bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak %75,5 oranına geriledi.
- **Dış Ticaret Açığı;** 2019 yılı Aralık ayında geçen yılın aynı ayına göre; %57,6 oranında artarak 4,3 milyar Dolara yükseldi. Aynı dönemde; ihracat %6,1 oranında artarak 14,7 milyar Dolar, ithalat da %14,9 oranında artarak 19 milyar Dolar olarak gerçekleşti.
- **Cari İşlemler Dengesi;** 2019 yılı Aralık ayında piyasa beklentileri doğrultusunda 2,8 milyar Dolar açık verdi.
- **Bütçe;** 2020 yılı Ocak ayında 21,5 milyar TL fazla verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %26 oranında artarak 122,2 milyar TL, bütçe giderleri ise %9,2 oranında artarak 100,7 milyar TL gerçekleşti.
- **Güven Endeksleri;** 2020 yılı Ocak ayında, bir önceki aya göre, Tüketici Güven Endeksi 0,1 puan artarak 58,82'ye, Reel Kesim Güven Endeksi 0,5 puan artarak 104,1 ve Ekonomi Güven Endeksi 0,6 puan artarak 97,1 seviyesine yükseldi.
- **PMI ve CDS;** 2020 yılı Ocak ayında İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) 51,3 düzeyinde gerçekleşti. 2020 yılı Ocak ayında CDS ortalama 255,89 düzeyinde seyrederken, 22 Şubat 2020 tarihi itibarıyla 283,40 olarak kaydedildi.
- **Faiz Oranı;** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Para Politikası Kurulu, politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını %11,25'ten %10,75'e indirdi.
- **Kredi Notu;** Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch, Türkiye'nin kredi notunu 'durağan' görünüm ile 'BB-' olarak teyit etti.

KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya, Çin'de başlayan ve küresel ölçekte hızlı bir şekilde yaygınlık gösteren koronavirüs (covid-19) salgınıyla sarsılıyor. Hastalık kısa sürede Çin başta olmak üzere pek çok ülkede binlerce kişiye bulaşırken, Dünya Sağlık Örgütü acil durum ilan etti.

Virüs salgını, insanların sağlığıyla birlikte küresel ekonominin gelişimini de tehdit ediyor. Uluslararası Para Fonu (IMF) Başkanı Kristalina Georgieva, virüs salgınının küresel ekonomi için büyük bir belirsizlik oluşturduğuna dikkat çekti. IMF Başkanı aynı zamanda düşük verimliliğin, düşük ekonomik büyümenin ve düşük enflasyonun normal bir hal almaya başladığı konusunda endişelerini dile getirdi. Diğer taraftan, Dünya Ticaret Örgütü ise 2020'nin başlarında zayıf seyrini sürdürmesi beklenen küresel ticaretin virüs salgını sebebiyle daha da kötüleşebileceğini belirtti. Pek çok küresel firmanın satış hedeflerini aşağı yönlü revize etmeleri de, küresel büyümenin 2020'de hedeflerin altında kalabileceğine işaret ediyor.

Citigroup, ekonomik gelişmelere dair yayınladığı bir raporda küresel piyasaların virüs salgınından etkilenen tüm faaliyetlerde V tipi bir toparlanma olacağı beklentisinin yaygın olduğunun ancak bunun gerçekleşmesinin garanti olmadığını belirtti. Kurumun değerlendirmesine göre, piyasalarda iyileşmenin daha uzun vadeye yayılması ve U tipi bir toparlanmanın söz konusu olması daha muhtemel görünüyor.

ABD

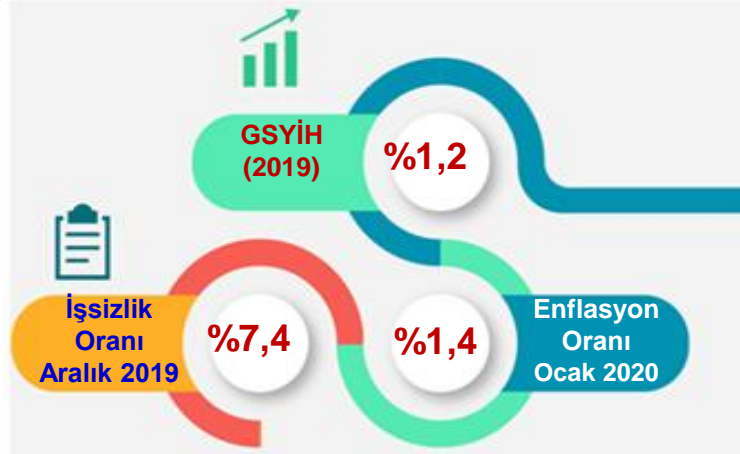
ABD doları önemli piyasa paraları karşısında Temmuz'dan bu yana görülen en güçlü kazançlarını gerçekleştirdi. Dolar'ın güçlenmesinde, jeopolitik belirsizlikler ve virüs salgını sebebiyle, yatırımların riskli varlıklardan güvenli varlıklara yönelmesi etkili oldu. Diğer taraftan New York Fed Empire State imalat endeksi Şubat'ta 8,1 puan yükselerek Mayıs'tan bu yana en yüksek değerini aldı.

Amerikan Merkez Bankası (FED) Başkanı Jerome Powell, ülke ekonomisinin güçlü görünümünü sürdürdüğünü ve işsizliğin son yarım yüzyılın en düşük düzeyinde kalmaya devam ettiğini, bu sebeple koronavirüs gibi risklerin ekonomi üzerindeki etkisinin sınırlı olacağını belirtti. Bu bağlamda, bazı büyük şirketler satış hedeflerinin tutmayacağını açıklasalar da, ABD büyüme verileriyle ilgili aşağı yönlü bir revizyona gitmek için erken olduğu değerlendiriliyor.

EURO BÖLGESİ - AB

Euro Bölgesi'nin 2019'da yüzde 1,2, AB'nin ise yüzde 1,4 büyüdüğü açıklandı. Almanya'daki düşük büyüme, bölgenin ekonomik büyümesinin zayıf kalmasında etkili oldu. 2019 Aralık ayında sanayi üretiminin yıllık bazda yüzde 4,1 gerilemesi de, büyümeyi aşağı çeken etkenlerden oldu. Bölgesel risklerle birlikte, beklenmedik küresel belirsizlikler, 2020 büyümesinin beklentilerin altında kalmasına sebep olabilir.

AB Komisyonu, 2020 Kış Ekonomik Tahminler Raporu'nu yayımladı. Raporda özellikle koronavirüs salgınının uzun vadeye yayılması halinde küresel finansman koşullarının zorlaşacağını belirtilmesi dikkat çekti. Komisyonun raporuna göre, 2020 ve 2021'de Euro Bölgesi yüzde 1,2, AB ise yüzde 1,4 büyüme kaydedecek. 2020'de en yüksek büyümenin Almanya ve Fransa gibi büyük ekonomilerden ziyade Malta, Romanya ve İrlanda gibi ekonomilerde olması bekleniyor.

ALMANYA

Almanya Merkez Bankası (Bundesbank), yayınladığı değerlendirme raporunda Alman ekonomisinde bir süredir devam eden yavaşlama eğiliminin, koronavirüs salgını sebebiyle güçlenebileceğini duyurdu. Özellikle, yılın ilk çeyreğinde virüs salgınıyla birlikte ihracat hacminin düşük seyretmesinin de etkisiyle, büyümenin hedeflerin altında kalması bekleniyor. Bu bağlamda, imalat sektörü üzerindeki aşağı yönlü baskının hafiflemesine karşın, yeni ortaya çıkan riskler sebebiyle 2020 büyümesi yine beklentilerin altında kalabilir.

Almanya Federal İstatistik Ofisi 2019 son çeyreğinde istihdamın yıllık bazda yüzde 0,7 artışla 45,5 milyon kişi düzeyinde gerçekleştiğini açıkladı. Eğitim ve sağlık grubu ile ticaret grubu istihdamın en çok arttığı sektörler oldu. Böylece 2019 yılı boyunca, Almanya ekonomisindeki olumsuzluklara rağmen istihdam artışı ılımlı seyrini sürdürdü.

İNGİLTERE

İngiltere ekonomisinin 2019 yılında yüzde 1,4 büyüme gösterdiği açıklandı. Brexit gibi belirsizliklerin yanında, Sterlin'deki değer kayıpları ve sanayi üretiminin son çeyrekte beklentilerin altında kalması, büyümenin sınırlı bir artış kaydetmesinde etkili oldu.

İngiltere, AB'den resmen ayrılmasıyla birlikte ekonomi ve ticaret hayatında da yeni arayışlara yöneldi. Bu kapsamda, Boris Johnson Hükümeti ABD başta olmak üzere pek çok ülke ile ticaret anlaşması imzalamak için çalışmalara başladı.

Hükümet, küresel ticaretteki gücünü artırabilmek için, hassas İngiliz ürünlerini korumakla birlikte, özellikle ABD ile uygulamaya koyacağı bir serbest ticaret anlaşması kapsamında imalat bileşenleri üzerindeki gümrük vergilerini kaldırmayı hedefliyor.

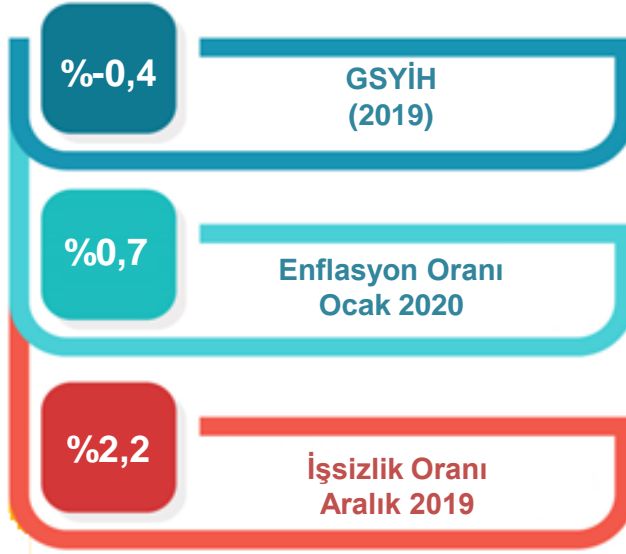
JAPONYA

Japonya, 2019'un son çeyreğinde beklentilerden daha kötü bir performans sergileyerek yüzde 6,3 daraldı. Böylece, ülke ekonomisinde 2014 yılı 2. çeyrekten beri en büyük daralma kaydedilmiş oldu.

Daralmanda satış vergisinin yükseltilmesi, ticaret savaşları, ülkede yıkım yaratan kasırgalar ve tüketim harcamalarının daralması etkili oldu. Korana virüs gibi risk faktörleri de dikkate alındığında, 2020 ilk çeyreğinde de daralma kaydedilip ülkenin resesyona girmesinden endişe ediliyor.

Japonya'da imalat PMI Endeksi'nin Ocak ayı verisi itibariyle 9. ay üst üste eşik değerin altında kalmış olması, 2020'nin de zorlukla geçeceğine işaret ederek, resesyon endişelerini güçlendiriyor.

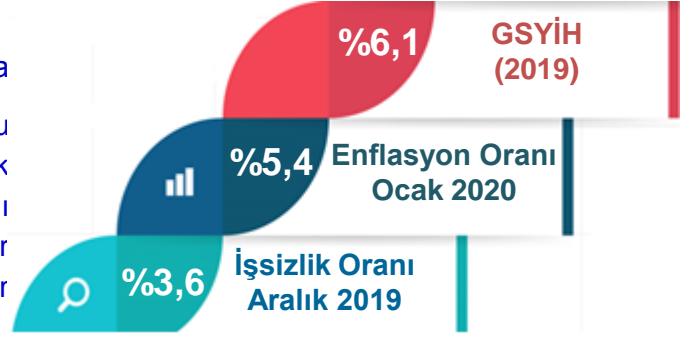
➤ Ülkelerin çeyrekler itibariyle verilen büyüme oranları, bir önceki yılın aynı dönemine göre baz alınmıştır.

GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

ÇİN

Ticaret savaşlarında anlaşmaya varılmasıyla ekonomide rahatlama sağlanacağı düşünülen Çin, bu kez de koronavirüs salgınıyla mücadele ediyor. Pek çok ülkenin Çin'e uçuşlarını askıya almasının yanı sıra, sınır kapılarının kapatılması ve zincir mağazaların şubelerini kapatması gibi gelişmeler ülkeyi oldukça olumsuz etkiliyor.

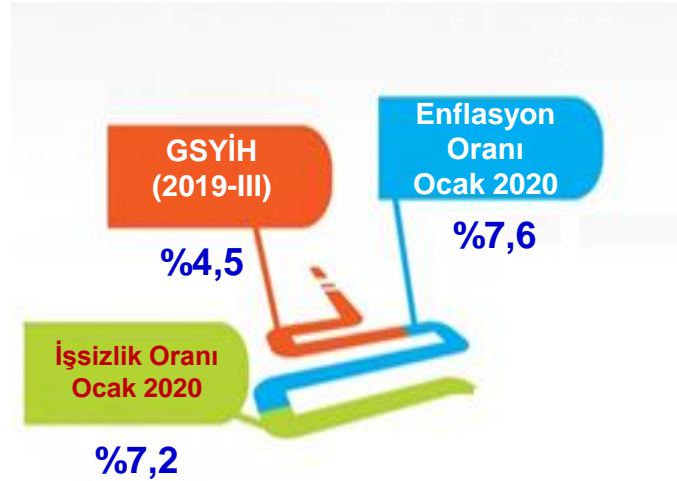
Salgını durdurmaya yönelik çalışmalar devam ederken, ekonomistler 2020'nin ilk çeyreğinde büyümenin oldukça olumsuz etkileneceği görüşündeler. Özellikle, Çin'in elektronik ve bilişim alanındaki ihracatının zayıflaması, 2020 ilk çeyreği itibariyle ekonomik görünümün beklenenden kötü olmasına sebep olabilir. Gelişmeleri değerlendiren Uluslararası Kredi Derecelendirme Kuruluşu Moody's, 2020 yılı büyüme tahminini yüzde 5,8'den yüzde 5,2'ye düşürdü.

Olumsuz gelişmelere karşın, Çin Merkez Bankası (PBOC) virüs salgınının ülke ekonomisi üzerindeki etkilerinin kısa vadede sınırlı kalacağını, uzun vadede ise risklere karşı tampon oluşturacak birçok politika aracının olduğunu söyledi. Bu açıdan Merkez Bankası'na göre virüs salgını yılın ilk çeyreğinde ekonomik faaliyetleri olumsuz etkilese de, ikinci yarıda toparlanma güçlenecek. Çin'in Döviz rezervinin Ocak ayının sonunda 3,2 trilyon dolar düzeyinde olmaya devam etmesi de, ekonomiye dair umutların korunmasında etkili oldu.

HİNDİSTAN

Hindistan'da ekonominin yavaşladığına dair işaretler güçleniyor. Ülke genelinde, 20 farklı sanayi sektörü üzerinde yapılan bir araştırma maaşların 2020'de yüzde 9,1 artışla son 10 yılın en düşüğünde kaldığını gösterdi. Bir önceki yılın ortalama maaş artış oranı ise yüzde 9,3 olmuştu. Koronavirüs salgınının etkisiyle 2020 ilk çeyreğinde, ekonomi açısından durum daha olumsuz bir görünüm alabilir.

ABD'de yapılan bir araştırmada, Hindistan'ın yaşadığı konjonktürel ekonomik zorluklara rağmen gücünü koruduğuna ve 2019 verileri itibariyle İngiltere ile Fransa'yı geride bırakarak dünyanın en büyük 5. ekonomisi olacağına yer verildi. Ancak, Hindistan'ın yüksek nüfusu, kişi başına milli gelirin diğer büyük ekonomilere göre oldukça geride kalmasına sebep oluyor.

GÜNEY KORE

Koronavirüsün olumsuz düzeyde etkilediği ekonomilerden bir diğeri de Güney Kore oluyor. Özellikle Çin ile olan ticari ilişkilerinin yoğunluğu ve bölgede olduğu kadar küresel ekonomide de önemli bir yeri olması, mevcut gelişmelerin Güney Kore'yi olumsuz etkilemesine sebep oluyor. Moody's, mevcut gelişmeleri dikkate alarak Güney Kore büyüme tahminini 2020 için yüzde 2,1'den yüzde 1,9'a revize etti. Kredi derecelendirme kuruluşuna göre, virüs salgını Güney Kore'de imalat sektörüyle birlikte turizm sektörünü de olumsuz etkileyecek.

OECD, Güney Kore'de tüketici enflasyonunun 2019'da yüzde 0,4 ile rekor düşük düzeye gerilediği açıklandı. Açıklanan son verilere göre, 36 OECD ülkesi içinde, Güney Kore tüketici enflasyonu açısından 2017'de 15. sırada yer alırken, 2019 itibarıyla 33. sıraya geriledi. Bu aynı zamanda, Güney Kore'de 1966'dan beri ölçülen en düşük enflasyon oranı oldu.

BREZİLYA

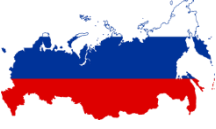

Brezilya'da Hükümet, uyguladığı reform politikalarına istinaden 2020 için yüzde 2 büyüme oranı hedefliyor. Ekonomistler ise söz konusu büyüme oranına erişilebilmesi konusunda; 2019 Aralık ayı sanayi üretiminin beklentilerin altında kalması ve küresel ekonomiye ilişkin belirsizliklerin artması nedeniyle daha çekimser kalıyorlar.

Brezilya Merkez Bankası, ülke ekonomisinin 2019'da yüzde 0,9 büyüdüğünü açıkladı. Ekonomik aktivite endeksinin özellikle Aralık ayında beklentilerin altında kalması da, büyümenin sınırlı düzeyde izlenmesinde etkili oldu.

RUSYA

Rusya Merkez Bankası politika faizinde 25 baz puan indirmeye giderek, faizleri yüzde 6 düzeyine indirdi. Banka böylece art arda altı kez faiz indirimine gitmiş oldu. Enflasyonun hedef seviyenin altında seyretmesi faiz indirimlerinde etkili oluyor. Ekonomistlerin beklentisine göre, 2020'de faiz indirimleri devam edecek. Dezenflasyona yönelik riskler, Merkez Bankası'nın karar alma sürecinde etkili olacak.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Rusya'nın ekonomik büyümesinin ortalama küresel büyümenin üzerinde olması gerektiğini belirterek, Merkez Bankası'na ve Hükümete ekonomik reform politikalarına odaklanılması yönünde çağrıda bulundu. Özellikle, ülkeye yönelik yatırımların artırılması, büyümenin yükseltilmesi açısından önem taşıyor.

%1,7

**GSYİH
(2019-III)**

%2,4

**Enflasyon Oranı
Ocak 2020**

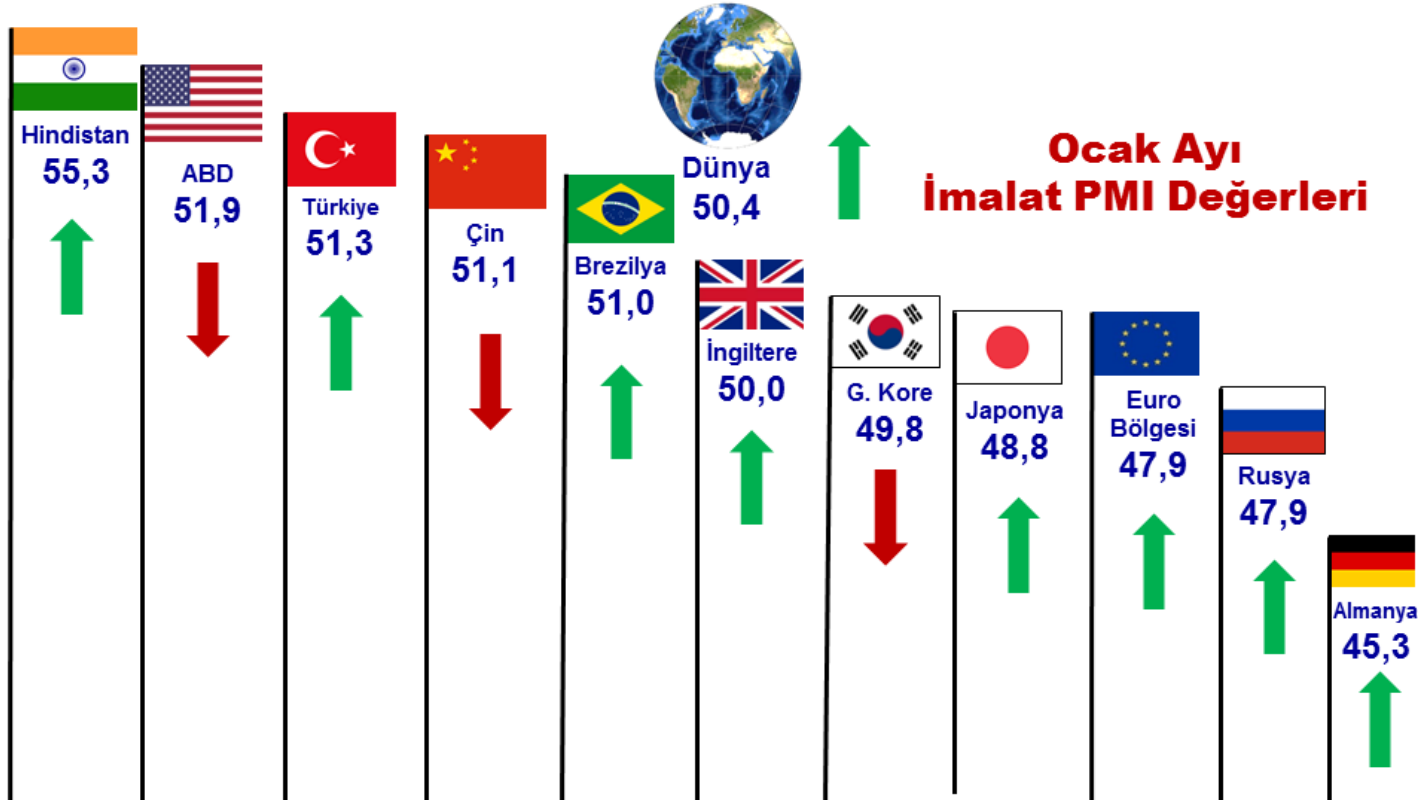
%4,7

**İşsizlik Oranı
Ocak 2020**

İMALAT PMI İNCELEMESİ

OCAK 2020

- Hindistan 55,3 ile son 8 yılın en yüksek değerini alarak, Ocak ayı İmalat PMI Endeksi'nde lider oldu.
- Euro Bölgesi, Almanya ve Japonya gibi gelişmiş ekonomilerdeki endeks değeri artışa geçmekle birlikte, eşik değerin altında kalmaya devam etti. İngiltere'de de Brexit belirsizliğinin ortadan kalkmasıyla toparlanma kaydedildi.
- Türkiye, son 22 ayın en güçlü artışı kaydederek 51,3 değerini aldı ve söz konusu dönemde ilk defa eşik düzeyin üstüne çıktı.

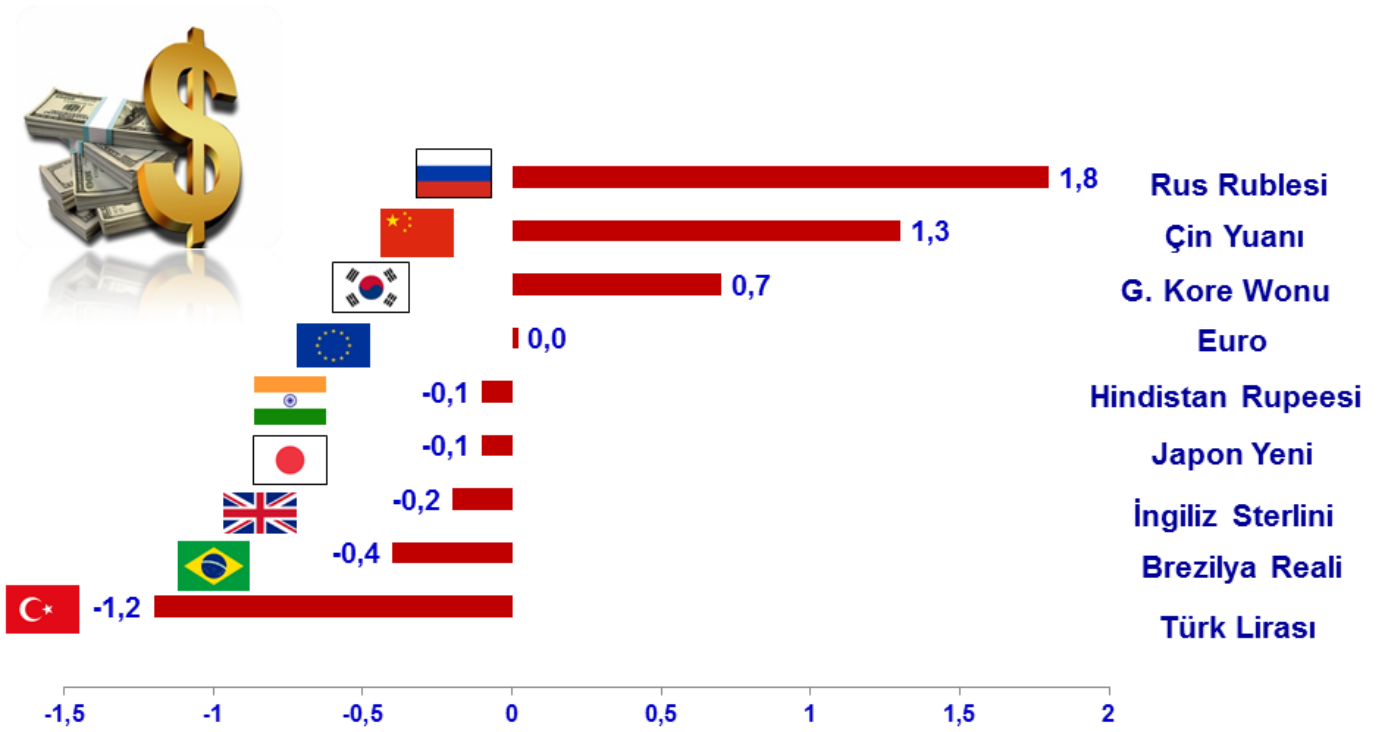

İmalat PMI (Purchasing Managers Index) :İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi
Kaynak: Markit

DÖVİZ KURU İNCELEMESİ

OCAK 2020

- Ocak ayında, güvenli varlıklara yönelimle birlikte ABD doları genel anlamda küresel ölçekte değer kazandı.
- Brezilya realı ve Türk lirası, en fazla değer kaybı yaşayan para birimleri olarak dikkat çekti.

*Bir önceki aya göre, ABD Dolar'ı karşısındaki % değişim oranlarıdır.

TEKNOLOJİ GÜNDEMİ

➤ Uzay turizminin gerçekleştirileceği tarih belli oldu. SpaceX ve uzay turizmi şirketi Space Adventures, ilk uzay turistlerini gelecek yıl Dünya'nın yörüngesine göndereceğini açıkladı. Uzay turizminin resmen başlaması teknoloji ve insanlık tarihinde çığır açıcı bir gelişme olarak değerlendiriliyor.

- Birleşik Arap Emirlikleri, teknoloji alanında ilklere imza atmaya devam ediyor. Özellikle üç boyutlu yazıcıların inşaat alanındaki kullanımı yaygınlaşıyor. Dubai'deki yakın zamanda inşa edilen iki katlı bir bina, üç boyutlu yazıcıyla üretilen en büyük yapı olarak tarihe geçti. Binanın sadece iki haftada tamamlanmış olması ise üç boyutlu yazıcıların bir diğer avantajı olarak dikkat çekiyor.
- ABD'li Boston Dynamics firması tarafından üretilen robot köpek Spot, Norveç'teki bir petrol rafinerisinde işe başlatıldı. Üretim ve güvenlikten sorumlu olacak şekilde programlanan robot özellikle tesisdeki tehlikeli durumlarda operatörlere haber verecek.
- Fransa merkezli Airbus şirketi, yeni bir inovatif uçak tasarımını tanıttı. Yeni tasarım uçağın özellikle yakıt tüketimini yüzde 20 oranında azaltacak olması büyük bir avantaj olarak dikkat çekiyor.
- Yapay zekanın, hastalıkların teşhis ve tedavisinde kullanımları, koronavirüs salgınıyla birlikte tekrar gündeme geldi. Mevcut salgının ortaya çıkışından yayılımına kadar tüm veriler toplanarak, yapay zeka tarafından işleniyor. Böylece, hem yapay zekayla en hızlı tedavi yöntemleri aranırken, hem de gelecekte ortaya çıkması muhtemel yeni salgınlara karşı önlem geliştirilmeye çalışılıyor.
- Yapay zekanın bir diğer inovasyonu ise film ve video teknolojilerinin geliştirilmesine yönelik oldu. Yapay zeka kullanılarak 124 yıllık bir video restore edilip, 4K çözünürlüğe kavuşturuldu. Bu bağlamda, yapay zeka teknolojileriyle tarihi videoların çok daha yüksek çözünürlükle ve renkli halde izlenmesi mümkün hale gelecek.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve TÜBİTAK MAM Kutup Araştırmaları Enstitüsü koordinasyonuyla başlatılan 4'üncü Ulusal Antarktika Bilim Seferi kapsamında, Türk ekibinin Antarktika'ya ulaştığı açıklandı. Açıklamaya göre 24 kişiden oluşan ekip; yer bilimleri, canlı bilimleri ve deniz bilimleri alanında toplam 15 proje yürütecek.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

ENFLASYON (OCAK 2020)

Enflasyon oranı; 2020 yılı Ocak ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %12,15, Yİ-ÜFE'de %8,84 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre; TÜFE'de %1,35 oranında ve Yİ-ÜFE'de %1,84 oranında artış yaşandı.

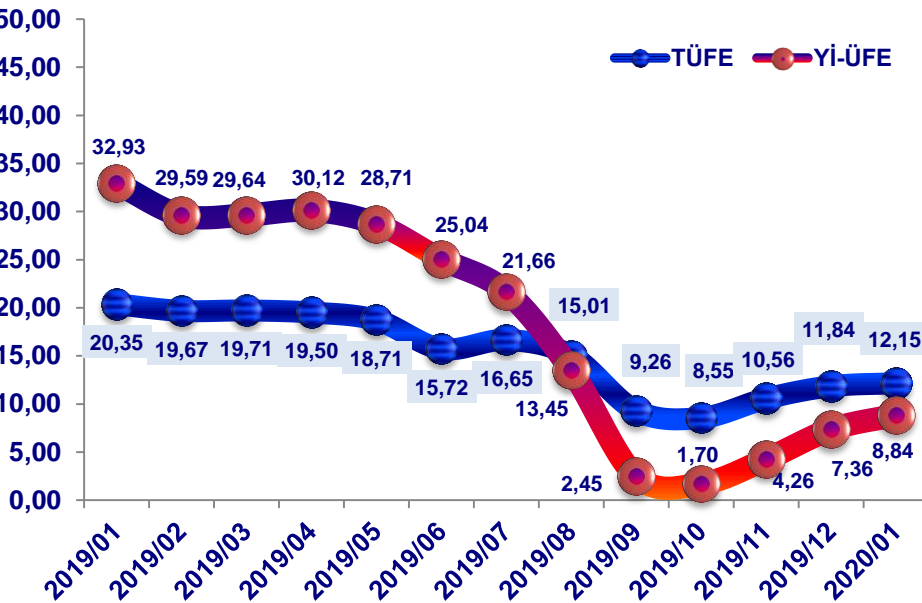
Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %42,21 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşti.

Ayrıca, TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; eğitim %15,11, çeşitli mal ve hizmetler %15,01 ve konut %14,76 ile en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti.

OCAK	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Yıllık (%)	20,35	12,15	32,93	8,84	35,35	
Yıllık Ort. (%)	17,16	14,52	28,70	15,71	37,57	
Aylık (%)	1,06	1,35	0,45	1,84	1,83	

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmada; İzmir'de TÜFE, yıllık olarak %12,99 oranında, bir önceki aya göre %1,71 oranında arttı.

Yıllık Değişim Oranları (%)

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %12,76 oranında, imalat sanayi sektörü %8,45, elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörü %13,07 oranında ve su temini sektörü %4,27 oranında arttı.

2020 yılı Ocak ayında, yıllık bazda imalat sanayi %8,45 oranında artarak bu ay tekrar genel artışın altında gerçekleşti.

SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (ARALIK 2019)

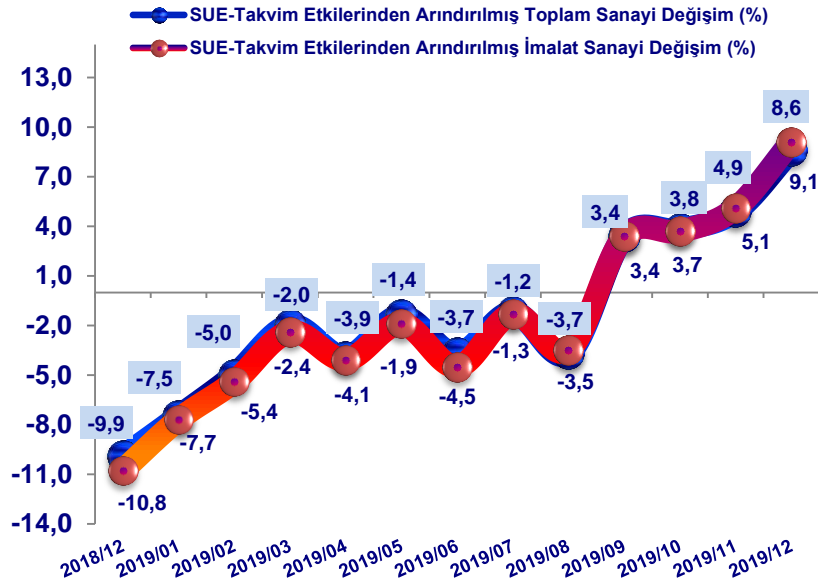
Sanayi üretiminde bir önceki yılın aynı ayına göre yıllık bazda, 2019 yılı Aralık ayında arındırılmamış endeks %9,6 oranında ve takvim etkisinden arındırılmış endeks %8,6 oranında arttı.

ARALIK 2019	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	ENDEKS	Değişim Yılı (%)	ENDEKS	Değişim Yılı (%)	ENDEKS	Değişim Yılı (%)
Toplam Sanayi	128,4	9,6	127,8	8,6	117,8	1,9
Madencilik ve Taşocakçılığı	127,3	11,9	126,3	9,8	122,1	4,1
İmalat Sanayi	129,0	10,1	128,4	9,1	117,8	1,9
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım	119,3	0,3	118,3	0,3	114,2	0,8

Ana sanayi gruplarından 2019 yılı Aralık ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla artış; %7,4 ile dayanıksız tüketim mallarında gerçekleşti.

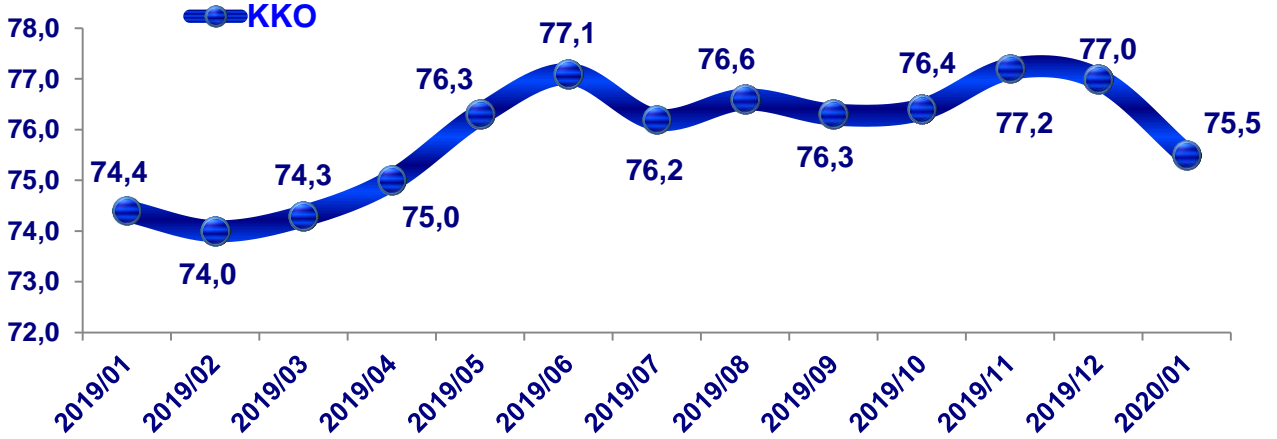
Takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; 2019 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %9,8 oranında ve imalat sanayi sektörü %9,1 oranında artarken, elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %0,3 oranında arttı.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla artış ise, %7,6 ile başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatında gerçekleşti. Bu artışı %7,4 ile tütün ürünleri imalatı ve %6,9 ile makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı izledi. En fazla azalış; %8,4 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatında gerçekleşti. Ardından %7,1 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve %4,2 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı geldi.

KAPASİTE KULLANIM ORANI (OCAK 2020)

Kapasite Kullanımı; 2020 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre 1,5 puan azalarak %75,5 oranında gerçekleşti.

EN YÜKSEK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

Giyim eşyalarının imalatı %84,7

Kağıt ve kağıt ürün. imalatı %84,4

Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) %83,3

Tekstil ürünleri imalatı %79

EN DÜŞÜK KAPASİTE ORANINA SAHİP SEKTÖRLER

Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması imalatı %64,6

Deri ile ilgili ürünlerin imalatı %65,3

Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı %68,5

Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı %68,8

GÜVEN ENDEKSLERİ

Reel Kesim Güven Endeksi, 2020 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre, 0,5 puan artarak 104,1 ile yükselişini sürdürdü.

Tüketici Güven Endeksi, 2020 yılı Ocak ayında, bir önceki aya göre, 0,1 puanlık sınırlı bir artışla 58,82 olarak gerçekleşti.

Tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturulan Ekonomi Güven Endeksi, 2020 yılı Ocak ayında, bir önceki aya göre, 0,6 puan artışla 97,1 seviyesine ulaştı.

	REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ	TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	EKONOMİ GÜVEN ENDEKSİ
2019			
Ocak	93,0	58,2	82,5
Şubat	97,2	57,8	83,6
Mart	102,1	59,4	85,8
Nisan	105,5	63,5	88,4
Mayıs	98,9	55,3	81,8
Haziran	102,5	57,6	87,2
Temmuz	98,3	56,5	84,6
Ağustos	102,5	58,3	90,5
Eylül	98,8	55,8	89,3
Ekim	100,9	57,0	92,8
Kasım	102,0	59,9	94,3
Aralık	103,6	58,72	96,5
2019 Yıllık	100,4	58,2	88,1
2020			
Ocak	104,1	58,82	97,1

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2019 yılı Ocak ayında 5,9 milyar TL, 2020 yılı Ocak ayında 21,5 milyar TL fazla verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %26 oranında artarak 122,2 milyar TL, bütçe giderleri ise %9,2 oranında artarak 100,7 milyar TL olarak kaydedildi.

	Ocak (Milyon TL)		Değişim Oranı (%)
	2019	2020	
Bütçe Giderleri	91.860	100.669	9,6
Faiz Hariç Giderler	84.581	87.924	4,0
Faiz Giderleri	7.279	12.745	75,1
Bütçe Gelirleri	96.951	122.170	26,0
Vergi Gelirleri	55.675	67.416	21,1
Bütçe Dengesi	5.091	21.501	322,4
Faiz Dışı Denge	12.370	34.247	176,9

2019 yılı Ocak ayında vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %21,1 oranında artarak 67,4 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %4 oranında artarak 87,9 milyar TL olarak gerçekleşti. 2019 yılı Ocak ayında 12,4 milyar TL faiz dışı fazla, bu yılın aynı ayında 34,2 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ (KASIM 2018-2019)

İşsizlik oranı; 15 ve üstü yaş grubunda; 2019 yılı Kasım ayı geçen yılın aynı ayına göre 1 puan artışla %13,3 oranında gerçekleşti.

İstihdam edilen kişi sayısı 145 bin kişi azalırken, işsiz sayısı 327 bin kişi arttı. İşsizlik oranı; erkeklerde %11,7 ve kadınlarda %16,6 oranında kaydedildi. Tarım dışı işsizlik oranı %15,4, işsiz sayısı 4 milyon 308 bin kişi oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı %24,5 seviyesine yükseldi. Yani her 4 geçten biri işsizdir.

KASIM	TOPLAM	
	2018	2019
15 yaş ve daha yukarı yaştakiler		
Nüfus (Bin kişi)	60.896	61.840
İşgücü (Bin kişi)	32.295	32.477
İstihdam (Bin kişi)	28.314	28.169
Tarım	5.023	4.876
Tarım dışı	23.291	23.292
İşsiz (Bin kişi)	3.981	4.308
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.601	29.363
İşgücüne katılma oranı (%)	53,0	52,5
İstihdam oranı (%)	46,5	45,6
İşsizlik oranı (%)	12,3	13,3
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,3	15,4
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58,4	58,1
İstihdam oranı (%)	51,1	50,2
İşsizlik oranı (%)	12,6	13,6
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	14,4	15,5
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	23,6	24,5
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	24,3	25,2

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

2019 yılı Kasım ayında istihdam edilenlerin %17,3'ü tarım, %20,4'ü sanayi, %5,6'sı inşaat ve %56,6'sı hizmetler sektöründe gerçekleşti.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

KASIM 2019	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
ERKEK	4.428	2.761	1.521	10.617	19.327
KASIM	1.330	2.116	64	5.332	8.841
TOPLAM	5.758	4.876	1.585	15.949	28.169

Bir önceki yılın aynı ayına göre, en fazla istihdam kaybı sırasıyla inşaat ve tarım sektöründe yaşandı. Hizmetler ve sanayi sektörleri ise artış gösterdi.

ÖDEMELER DENGESİ (ARALIK 2019)

Cari işlemler açığı 2019 yılı Aralık ayında piyasa beklentilerine yakın 2,8 milyar Dolar gerçekleşti.

Dış ticaret açığında devam eden genişleme cari açıkta etkili oldu. Seyahat gelirlerindeki yıllık artış cari açığı sınırladı.

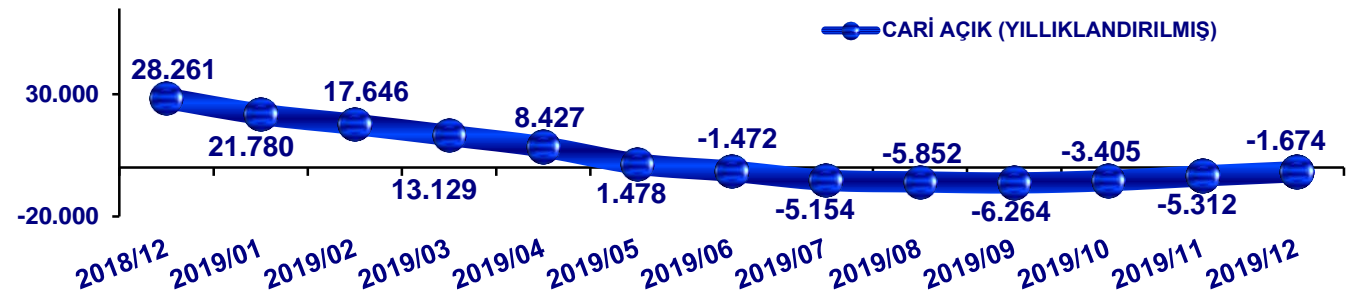
Cari denge 2001 yılından bu yana 2019 yılında 1,7 milyar Dolar ile yılı ilk kez fazla ile kapattı.

Yılın ilk yarısında gerileyen ekonomik faaliyetlere bağlı dış ticaret açığındaki daralma ve petrol fiyatlarının nispeten bu yıl düşük seyretmesi cari denge üzerinde olumlu etki yarattı.

Doğrudan yatırımlarda 2019 yılı Aralık ayında 281 milyon Dolar ile sınırlı sermaye girişi oldu. Geçen yılın aynı dönemine göre 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde ise, %41,3 azalarak 5,5 milyar Dolar olarak gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında 2019 yılı Aralık ayında 871 milyon Dolar ile sermaye çıkışı kaydedildi. 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde ise 1,1 milyar Dolar azalış yaşandı. Diğer yatırımlarda 2019 yılı Aralık ayında 370 milyon Dolar sermaye girişi yaşanırken, 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde 1 milyar Dolar sermaye çıkışı kaydedildi.

	Aralık		Ocak-Aralık		12 Aylık Kümülat. 2019
	2018	2019	2018	2019	
CARI İŞLEMLER HESABI	-1.067	-2.798	-28.261	1.674	1.674
SERMAYE HESABI	-1	-2	62	19	19
FİNANS HESABI	1.170	-319	-7.805	2.932	2.932
Doğrudan Yatırımlar (net)	-863	-281	-9.374	-5.506	-5.506
Portföy Yatırımlar (net)	1.945	871	3.115	1.112	1.112
Diğer Yatırımlar (net)	-772	-370	8.831	1.002	1.002
Rezerv Varlıklar (net)	860	-539	-10.377	6.324	6.324
Net Hata ve Noksan	2.238	2.481	20.394	1.239	1.239

Rezerv varlıklar; 2019 yılı Aralık ayında 539 milyon Dolar azalırken, 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde 6,3 milyar Dolar sermaye girişi yaşandı. Bu ayda net hata ve noksan kaleminde 2,5 milyar Dolar sermaye girişi gerçekleşirken; 2019 yılı Ocak-Aralık döneminde ise, 1,2 milyon Dolar artış kaydedildi.

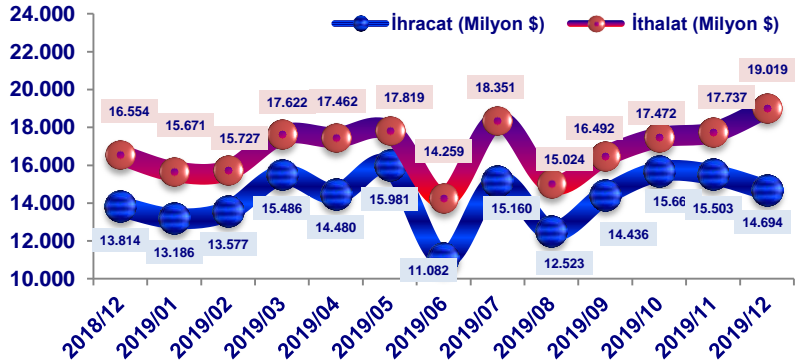
Geçtiğimiz yıl ekonomik faaliyetlerdeki zayıf seyir ve dış ticaret açığındaki daralma cari dengedeki fazlada önemli rol oynadı. Bunun yanı sıra son çeyrekte yaşanan canlanmalar ile dış ticaret açığındaki genişlemeler 2020 yılının ilk aylarına da yansdı. Dış ticaret açığındaki bu genişleme seyrinin devam etmesine bağlı olarak cari dengenin önümüzdeki dönemlerde açık vermesi beklenmektedir.

DIŞ TİCARET VERİLERİ (OCAK-ARALIK 2019)

Diş ticaret açığı; 2019 yılı Aralık ayında 2018 yılının aynı ayına göre %57,6 artarak 4,3 milyar Dolara yükseldi. İhracat geçen yılın aynı ayına göre, %6,1 oranında artarak 14,7 milyar Dolar, ithalat da %14,9 oranında artarak 19 milyar Dolar seviyesinde gerçekleşti.

2018 yılı Aralık ayında %47,1 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2019 yılı Aralık ayında %44'e geriledi. 2019 yılı Aralık ayında AB'ye yapılan ihracat %0,5 oranında azalarak 6,5 milyar Dolar, ithalat da %18,9 oranında artarak 7 milyar Dolar kaydedildi.

2019 yılı Aralık ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (2.274 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.431 milyon \$); "elektrikli makine ve cihazlar, ses kaydetme-verme televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları aksam-parça-aksesuarları"(823 milyon \$); "demir ve çelik" (758 milyon \$) ve "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (693 milyon \$) izledi.

"Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.634 milyon); "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.204 milyon \$); "kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1.615 milyon \$); "demir ve çelik" (1.432 milyon \$) ve "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.412 milyon \$) ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar oldu.

	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Dış Ticaret Dengesi		Ara Malları İthalatı	Ara Malları İthalatı
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)
Oca.-Ara. 2018	167.921	7,0	223.047	-46,0	170.048	-0,8	-55.126	-70,3
Oca.-Ara. 2019	171.531	2,1	202.705	-9,1	157.896	-7,1	-31.174	-43,5
Aralık 2018	13.810	-0,3	16.554	-28,3	12.212	-24,8	-2.744	-28,2
Aralık 2019	14.694	6,4	19.019	14,9	14.345	17,5	-4.325	57,6

2019 yılı Aralık ayında İzmir'in ihracatı 2018 yılı Aralık ayına göre, %9,1 oranında artarak 855 milyon Dolar, ithalatı da %9,3 oranında artarak 628 milyon Dolar olarak gerçekleşti. 2019 yılı Aralık ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2018 yılı Aralık ayına göre, %4,4 oranında artarak 1,44 milyar Dolar, ithalatı da %12,1 oranında artarak 1,03 milyar Dolar olarak gerçekleşti.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: TÜRKİYE

BÜYÜME	2016	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.608.526	3.110.650	3.724.388	922.029	1.023.855	1.145.099
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	862.744	851.490	789.043	171.729	174.506	201.848
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	3,2	7,5	2,8	-2,3	-1,6	0,9
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	3,8	9,2	1,1	-4,2	-3,3	1,4
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2016	2017	2018	Eyl.19	Eki.19	Kas.19
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	27.205	28.189	28.738	28.440	28.343	28.169
İstihdam Oranı (%)	46,3	47,1	47,4	46,1	45,9	45,6
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	3.330	3.454	3.537	4.566	4.396	4.308
İşsizlik Oranı (%)	10,9	10,9	11,0	13,8	13,4	13,3
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,0	13,0	12,9	16,4	15,7	15,4
ENFLASYON (%)	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.20
Yİ-ÜFE (yıllık)	9,94	15,47	33,64	4,26	7,36	8,84
YD-ÜFE (yıllık)	17,73	19,75	33,45	5,59	8,93	
TÜFE (yıllık)	8,53	11,92	20,30	10,56	11,84	12,15
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.-Ara.19
İhracat	142.544	157.020	168.023	15.503	14.694	171.531
İthalat	198.617	233.800	223.039	17.737	19.019	202.705
Dış Ticaret Dengesi	-56.073	-76.780	-55.016	-2.234	-4.325	-31.174
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-365	-2.798	1.674
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.-Ara.19
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	183.650	164.698	168.011	14.111	19.100	136.279
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	5.040	7.392	5.877	612	788	5.688
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.-Ara.19
Kurulan Şirket Sayıları	106.447	118.021	121.460	9.990	11.079	109.722
Kapanan Şirket Sayıları	31.928	32.706	32.569	2.549	4.143	33.094
ULUSLARARASI DOGRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2016	2017	2018	Eki.19	Kas.19	Oca.-Kas.19
Şirket Sayısı (Adet)	5.568	6.374	9.336	-	-	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	7.525	7.401	6.774	240	253	7.579
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III	Kas.19
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-212,1	-201,4	-191,3	-187,1	-179,1	-175,9
BORÇLANMA (Milyar \$)	2016	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III
Dış Borç Stoku	408,7	454,3	444,9	446,7	439,7	433,9
Kamu	123,3	136,4	140,6	147,1	145,6	144,2
Özel	284,6	317,2	298,4	293,7	287,6	283,3
KREDİLER (Milyar \$)	2017	2018	2019/I	2019/II	2019/III	Kas.19
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	239,7	225,5	221,3	214,3	207,2	203,7
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2016	2017	2018	Eyl.19	Eki.19	Ara.19
Toplam Sanayi	3,4	8,9	1,8	3,4	3,8	8,6
İmalat Sanayi	3,4	9,0	1,5	3,4	3,7	9,1
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.20
Kapasite Kullanım Oranı	77,4	78,5	76,8	77,2	77,0	75,5
GÜVEN ENDEKSLERİ	2016	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20
Reel Kesim Güven Endeksi	105,2	104,9	101,4	100,4	103,6	104,1
Tüketici Güven Endeksi	69,3	68,6	67,0	58,2	58,8	58,8
Ekonomi Güven Endeksi	96,8	100,2	91,7	88,1	93,8	97,1
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2016	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	109,0	141,1	184,2	207,4	231,9	243,4
ELEKTRİK ENERJİSİ	2016	2017	2018	Eki.19	Kas.19	Oca.-Kas.19
Elektrik Enerjisi Üretimi (Bin) (Mwh)	292.575	272.564	295.668	23.201	23.137	267.237
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Bin) (Mwh)	212.329	225.714	233.610	18.837	18.865	210.579
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2016	2017	2018	2019	Ara.19	Oca.20
Bütçe Dengesi	-29.258	-47.373	-72.615	-123.693	-30.755	21.501
PROTESTOLU SENET	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.-Ara.19
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.017	940	938	67	61	916
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	12.288	12.686	18.737	1.563	1.695	21.135
KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)	2016	2017	2018	Kas.19	Ara.19	Oca.-Ara.19
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	778	435	589	16	36	542
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	239	134	132	2	3	130
BORSA VE DÖVİZ	2017	2018	2019	Kas.19	Ara.19	Oca.20
BİST 100 Endeksi	100.439	101.782	100.709	106.904	114.425	119.140
Dolar/TL	3,65	4,81	5,67	5,73	5,84	5,92

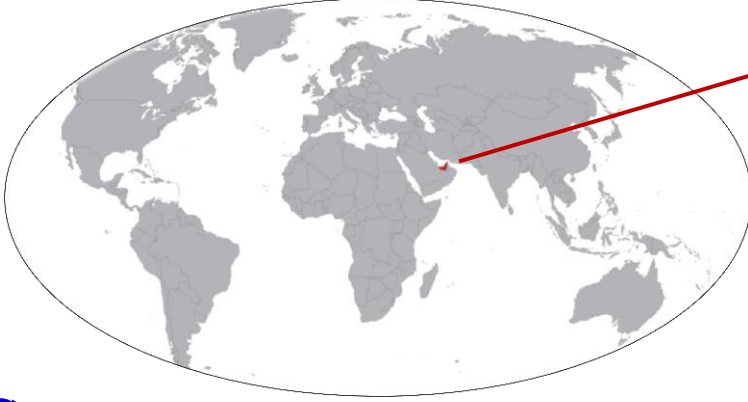
Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. TİCARET BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR

NÜFUS-GÖÇ	2015	2016	2017	2018	2019		
Nüfus (Bin)	4.168	4.223	4.279	4.320	4.367		
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3		
Nüfus Artış Hızı (‰)	13,4	13,1	13,2	9,5	10,8		
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	13,4	13,5	12,4	14,7	13,9		
Net Göç Hızı (‰)	5,0	5,6	5,8	3,0	-		
ISO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019		
	61	59	62	59	-		
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2015	2016	2017	2018	2019		
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.483	1.566	1.611	1.663	-		
Sanayi İstihdamının Payı (%)	32,0	33,0	31,1	32,4	-		
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	470	513	524	540	-		
Kadın İstihdamının Oranı (%)	28,3	30,7	32,5	32,5	-		
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	262	254	263	265	-		
İşsizlik Oranı (%)	15,0	14,0	14,0	13,8	-		
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,1	15,2	15,1	14,6	-		
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2015	2016	2017	2018	2019		
	2,63	2,30	2,9	1,9	-		
TARIMSAL ÜRETİM	2015	2016	2017	2018	2019		
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	5.940	7.508	7.598	8.103	-		
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	5,0	6,4	5,7	5,1	-		
ENFLASYON (%)	2015	2016	2017	2018	2019/11	2019	2020/1
TÜFE (yıllık)	9,83	8,93	13,1	20,4	11,3	12,4	12,9
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
İhracat	8.308	8.370	9.256	10.238	8.451	9.346	10.200
İthalat	8.846	8.809	9.849	9.118	6.233	6.842	7.470
Dış Ticaret Dengesi	-538	-439	-593	1.120	2.217	2.503	2.730
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,8	5,9	5,9	6,1	5,9	6,0	5,9
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2015	2016	2017	2018/IV	2019/II	2019/III	2019/IV
Kapasite Kullanım Oranı	64	63	67	61	59	61	60
PROTESTOLU SENETLER	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	44.232	47.497	45.646	46.690	42.778	46.370	49.799
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,7	4,9	5,0	5,4	5,4	5,4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	571	775	740	985	977	1.067	1.203
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Belge Adedi	208	230	431	326	197	226	276
Yatırım (Milyon TL)	3.145	1.810	7.569	13.120	3.667	4.011	5.692
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,1	1,9	4,3	8,3	3,6	3,5	4,2
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,9	1,9	10,0	5,9	3,8	3,7	5,4
ENERJİ TÜKETİMİ	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm3)	3.214	4.299	4.508	4.336	3.449	3.748	-
MALİ / FİNANS	2015	2016	2017	2018	2019/11	2019	2020/1
Bütçe Gelir/Gider	4,28	4,2	4,5	4,6	4,4	4,3	3,7
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	11,1	11,4	11,8	12,0	12,6	12,5	12,1
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	120,6	111,5	121,4	110,5	105,4	105,4	103,8
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,6	5,7	5,7	5,8	5,7	5,7	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	5,2	4,9	5,2	5,0	5,1	5,1	5,1
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Kurulan Şirket Sayısı	4.027	3.962	4.627	4.977	4.050	4.565	5.098
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,3	5,8	5,9	6,0	6,1
Kapanan Şirket Sayısı	740	644	832	799	633	706	904
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,8	6,2	6,4	6,4	6,4	6,9
MARKA-PATENT SAYISI	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	4.323	5.928	5.398	5.460	5.822	6.514	4.585
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,2	7,1	6,9	6,7	6,3	6,3	6,4
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	86	96	77	135	265	318	65
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,0	5,4	3,9	4,8	5,4	5,7	3,3
TURİZM	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/11	2019
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.201	672	762	946	1.149	1.182	1.223
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,3	2,5	2,4	2,4	2,8	2,8	2,7
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2015	2016	2017	2018	2019/10	2019/10	2019
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1	6,1	6,2

PAZAR ARAŞTIRMASINDA 50. ÜLKE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ

Ekonomik Yapı

Ortadoğu'nun en büyük ekonomilerinden biri olan Birleşik Arap Emirlikleri (BAE), **kişi başına düşen milli gelir açısından dünyanın en zengin ekonomilerinden biridir.** Ülke, **yer altı kaynaklarına dayalı hızlı büyümesinin yanında son yıllarda yapay zeka ve dijitalleşmeye yaptığı büyük yatırımlarla da** dikkat çekmektedir. Özellikle, başkent Abu Dabi'nin yanında Dubai, hem iş hayatına hem de turizm dünyasına sunduğu fırsatlarla bir cazibe merkezi haline gelmiş ve küresel çapta ün kazanmıştır.

Serbest piyasa ekonomisi kurallarının geçerli olduğu BAE'de, **ekonomi büyük oranda petrol ve doğalgazdan oluşan yer altı kaynaklarına dayanmaktadır.** **Dünya petrol rezervinin yüzde 7'sine ve doğalgaz rezervinin yüzde 3'üne** sahip olan ülkede, ekonominin yüzde 40'ı enerji sektöründen beslenmektedir.

Sıcak iklim şartları ve arazi yapısının elverişsizliği sebebiyle, tarım sektörü dar bir hacme sahiptir ve tarımsal ürünler büyük oranda ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Ülkenin en büyük tarımsal üretimi hurmadır. Bununla birlikte, iklimsel olarak elverişli bölgelerde limon ve mango yetiştiriciliği de söz konusudur.

Yer altı kaynaklarının zenginliği doğrultusunda, **sanayi sektörünün büyük bir kısmını hidrokarbonlar olarak anılan petrol ve doğalgaz üretimi** oluşturmaktadır.

Ancak, yeraltı kaynakları önemli bir ekonomik zenginlikle birlikte ciddi düzeyde bir sektörel bağımlılık da getirmektedir. Bu sebeple, **ekonomiye çeşitlilik kazandırmak ve söz konusu bağımlılıktan kurtarmak amacıyla, "Abu Dhabi 2030 Planı"** açıklanmıştır. Söz konusu plan kapsamında, 200 milyar Dolar'dan daha fazla yatırımla, **yüksek katma değerli üretimin hakim kılındığı, küresel ekonomi ile entegre bir piyasa sisteminin yaratılması** hedeflenmiştir.

Sanayide söz konusu çeşitliliğin sağlanması için son yıllarda farklı alanlara hitap eden yaklaşık **2.500 kadar fabrika** kurulmuştur. 200 binden fazla kişiye istihdam olanağı yaratmış olan söz konusu fabrikalar; kimyasal madde, elektrik malzemeleri, inşaat malzemeleri, mobilya, plastik ve gıda üretimine yoğunlaşmıştır. Kalkınmada stratejisinde ele alınan sektörler ise; havacılık ve uzay, bilgi teknolojileri ve bilişim, yenilenebilir enerji ve altyapı hizmetleri olmuştur.

Bununla birlikte, **ekonomik gelişimi toplumsal gelişimle desteklemek için “Dubai 2021 Planı”** açıklanmış ve plan kapsamında Dubai'ye yönelik **mutlu, yaratıcı ve güçlü insanların yaşadığı akıllı şehir** modelinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Dış ticaret yapısı, diğer ülkelerden gelen malların, BAE serbest bölgeleri ve limanları üzerinden yakın bölge ülkelere aktarılması esasına dayanan **re-export ağırlıklı bir yapıdadır**. Diğer taraftan, petrol ve doğalgaz yataklarının zenginliği, dış ticaret dengesinin ihracat lehine olmasını sağlamaktadır. İthalatta ise yine sanayiye yönelik ürünler ve ilaçlar dikkat çekmektedir. Ayrıca, tarım ve gıda ürünlerinin büyük bir bölümü ise ithalat yoluyla karşılanmaktadır.

Hizmetler sektörü ise büyük ölçüde turizme ve finans sektörüne dayanmaktadır. Özellikle Hong Kong ve Singapur modelleri örnek alınarak, **Dubai için akıllı ve marka kentleşme politikası** uygulanması, hizmetler sektörünü geliştirmiştir. **Dubai'nin Ortadoğu Bölgesi'nde bir ticaret, finans ve turizm merkezi** olmasına yönelik geliştirilen bu strateji olumlu sonuçlarını vermiş ve **Dubai, bölgede olduğu kadar dünyada da üne** kavuşmuştur. Yabancıların yıllar boyu artan yatırımları sonucu **Dubai'nin dünyanın en kozmopolit şehri** haline gelmesi de, marka kentleşmeye yönelik geliştirilen politikaların bir sonucudur.

Dubai'nin EXPO 2020'yi kazanması da kente ve ülkeye değer kazandıran bir diğer gelişim olmuştur. “Fikirleri buluşturmak ve geleceği yaratmak” sloganıyla düzenlenen ve 6 ay sürecek etkinlik için yine akıllı kent modeliyle adeta küçük bir şehir inşa edilmiştir. Söz konusu etkinlik alanı, pek çok otorite tarafından **geleceğin yapay zekalı akıllı şehirlerin öncü bir modeli** olarak örnek gösterilmiştir.

BAE'nin, kalkınma hamlesi sürecindeki bir diğer stratejisi ise **dijitalleşme ve yapay zeka çalışmaları** olmuştur. **Dünyanın ilk yapay zeka üniversitesinin kurulması ve ilk yapay zeka bakanının göreve atanması**, konunun çok yönlü ve ciddi bir biçimde ele alındığını göstermektedir.

İş Yapma Kolaylığı Endeksi'nde 16./190 sırada yer alan BAE'de doğrudan yabancı yatırımlar, ekonomik gelişimin önemli bir parçası sayılmıştır. Özellikle serbest bölgeler ve sanayi bölgeleri, yabancı yatırımcılara sunulan özel fırsatlarla tanınmaktadır. Dubai'nin re-export modeli ticari yapısı, BAE ile birlikte diğer ülkelere de yatırım fırsatı sağlamaktadır.

Türkiye-Birleşik Arap Emirlikleri İlişkileri

BAE'nin 1971'de kurulması akabinde karşılıklı olarak Büyükelçiliklerin açılmasıyla, resmi siyasi ilişkiler başlamıştır. Yıllar içerisinde siyasi ilişkilerin **ekonomik ve kültürel işbirliği alanlarına taşınması** için de çaba harcanmıştır. **Ticari ilişkiler ise inşaat, gıda ve savunma sektörlerinde** gelişim kaydetmiştir. Türkiye-BAE İş Konseyi Toplantısı ve Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı, ikili ticari ilişkilerin geliştirilmesi yönünde önemli resmi girişimler olarak dikkat çekmektedir.

Türkiye'nin BAE'ye ihracatında temel ürünler; kıymetli metaller, hava taşıtları aksam ve parçaları, makinalar ve elektrikli cihazlar, demir-çelik şeklindedir. Türkiye'nin BAE'den ithal ettiği temel ürünler ise; petrol ve petrol yağları, kimyasal maddeler, altın, alüminyum ve mücevherattir.

Ekonominin petrole olan bağımlılığını azaltmak ve üretimde çeşitlilik kazandırmaya yönelik planların bir sonucu olarak BAE'ye yönelik yatırımlar giderek daha çok önem kazanmaktadır. Bu kapsamda yatırımda öncü sektörler; **yenilenebilir enerji, sağlık, eğitim, finans, ulaşım, altyapı, bilişim ve Sanayi 4.0'a yönelik teknolojilerdir**. Yatırımlarla ilgili bilgilere, **BAE Yatırım Yönetimi'nden** erişilebilmektedir. (<https://www.eia.gov.ae/>)

BAE ÜLKE PROFİLİ (2018)

Nüfus (Milyon Kişi)	9,6
Nüfus Artış Hızı (%)	1,5
GSYİH (Milyar Dolar)	415
GSYİH (%)	1,7
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	43.005
Enflasyon Oranı (%)	3,0
İşsizlik Oranı (%)	2,5
İhracat (Milyar Dolar)	316,9
İhracatta İlk 5 Ülke	S. Arabistan, Hindistan, Irak, Umman, İran
Temel İhracat Ürünleri	Mineral yakıtlar, Kıymetli metaller, Makinalar, Motorlu taşıtlar
İthalat (Milyar Dolar)	261,5
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, Hindistan, ABD, Japonya, Almanya
Temel İthalat Ürünleri	Kıymetli metaller, Makinalar, Motorlu taşıtlar, Demir ve çelikten eşya
Cari Denge (%; GSYİH)	9,2
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	9,0
Tarım (%; GSYİH)	0,9
Sanayi (%; GSYİH)	49,8
Hizmetler (%; GSYİH)	49,2

BAE KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2018)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Mineral yakıtlar ve yağlar	92,5	Kıymetli taşlar ve metaller	54,1
Kıymetli taşlar ve metaller	45,9	Elektrikli makina ve cihazlar	34,3
Elektrikli makina ve cihazlar	27,4	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	28,6
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	17,6	Motorlu kara taşıtları	20,5
Motorlu kara taşıtları	12,8	Mineral yakıtlar ve yağlar	15,5
Alüminyum ve alüminyumdan eşya	6,4	Hava ve uzay taşıtları, aksam ve parçaları	6,9
Plastikler ve mamulleri	5,5	Demir veya çelikten eşya	5,3
Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	4,5	Demir ve çelik	5,2
Hava ve uzay taşıtları, aksam ve parçaları	4,2	Plastikler ve mamulleri	4,8
Uçucu yağlar ve rezinoitler	3,4	Eczacılık ürünleri	4,0

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE – BAE TİCARET PROFİLİ (2019)

Fasıl	Türkiye'nin BAE'ye İhracatı (Milyon \$)	Fasıl	Türkiye'nin BAE'den İthalatı (Milyon \$)
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	1.145	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	3.690
Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	446	Rafine edilmiş petrol ürünleri	247
Özel amaçlı makineler	173	Başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	204
Rafine edilmiş petrol ürünleri	117	Ana kimyasal maddeler	118
Giyim eşyası (kürk hariç)	115	Atık ve hurdalar	15
TOPLAM	3.517	TOPLAM	4.337

Kaynak: TÜİK

EBSO ARAŞTIRMA

Hazırlayanlar

Aslıhan GÜL

Türker ADAKALE

Kontrol Eden

Özdem EKİNCİ

İletişim: arastirma@ebso.org.tr

Aylık Ekonomi Bülteni'nin geçmiş sayılarına, <http://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomik-bulten> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

www.ebso.org.tr

@ebsoorgtr